

Gren 1 - min farfar.

Min farfar Hans Carl Hansen fødes i Kerteminde den 29. november 1882. Om denne begivenhed, og om tiden i Kerteminde ved vi stort set ikke andet end det, der kan findes i kirkebøger. Hans far var Niels Christian Hansen og hans mor var Karen Hansen født Pedersen.

Niels Christian kom fra Nørre Lyndelse, en landsby beliggende 12 km syd for Odense. Nørre Lyndelse er en fynsk landsby som så mange andre fra en tid, hvor samfundet byggede på landbrug, og alt var decentraliseret. Landsbyerne var livsnerverne, og der boede mange i disse landsbyer. Komponisten Carl Nielsen har gjort Nørre Lyndelse kendt. Her fødtes han den 9. juni 1865 i et fattigt landarbejderhus. Komponistens fader Niels Jørgensen var maler og landsbyspillemand, og det er fra ham Carl Nielsen fik sin musikalske interesse.

Nørre Lyndelse kirke

Carl Nielsens barndomshjem

Niels Christian Hansen (NCH) fødes også i Nørre Lyndelse. Ifølge kirkebog (KB): Odense, Nr. Lyndelse sogn, opslag 53 fødes min farfars far den 3. februar 1855, og bliver døbt den 18 februar 1855. Det er gået hurtigt. Afstanden mellem fødsel og dåb er kort, og det har muligvis haft en årsag.

NCHs fader angives at være Axel Frederiksen, og om ham ved vi ikke så meget. Moderen var Karen Hansdatter født 17. februar 1821 i Nr. Lyndelse. Karens forældre var røgter Hans Pedersen og Abelone Rasmusdatter. Abelone fødes i 1807 og iflg. kirkebogen er faderen ukendt. Abelone kunne godt være den spansk-danske forbindelse.

Karen er først gift med skrædder Niels Christian Pedersen. De bliver gift i Nr. Lyndelse den 19. december 1846. KB opslag 170. De er begge 25 år.

Niels Christian og Karen får 2 børn: Maren Christine Dorthea Nielsen, der fødes 4. juni 1848. KB opslag 85. Andet barn er Peder Nielsen. Han er født 4. maj 1852. KB opslag 43.

Begge hedder Nielsen efter deres far Niels. Niels Christian Pedersen dør den 9. september 1852 i Nr. Lyndelse. KB opslag 323. Der står Karen som enke med 2 små børn.

Enken må have haft et kærlighedsforhold til Axel Frederiksen. Måske har hun haft et håb om en ny partner. Kærlighedsforholdet bar frugt. Den 3. februar 1855 fødes Niels Christian Hansen (NCH) – min farfars far i Nr. Lyndelse. KB opslag 53. Forældre er: Enken Karen Hansen på Lyndelse mark og udlagt barnefader ungkarl Axel Frederiksen. Vi ved ikke meget om Axel Frederiksen. Han optræder kun kort, men nok til at være en af vores biologiske stamfædre. Vi må formode at NCH har fået sine fornavne efter Karens afdøde mand Niels Christian Pedersen.

Karen gifter sig igen. Denne gang med stenhugger Hans Hansen fra Nr. Lyndelse. De bliver gift i Nr. Lyndelse den 22. november 1856. KB opslag 67. NCH er halvandet år gammel. Han bliver plejebarn for Karen nye mand. Karen og Hans Hansen får 3 børn. Først et sæt tvillingedrenge Hans og Peder Hansen født 16. april 1858. KB opslag 11. Peder dør tidligt – den 7. juli samme år. KB opslag 129. Børnedødeligheden var stor på denne tid, og det har nok været farligt at være nyfødt tvilling. Deres 3. barn er Rasmus Hansen, der fødes 15. august 1860. KB opslag 22. NCH bliver konfirmeret i Nr. Lyndelse den 4. april 1869. KB opslag 22. Her står forældrene angivet som Karen Hansen og Hans Hansen.

Det vil i virkeligheden sige, at vores familienavn HANSEN stammer fra en plejefar – stenhuggeren fra nr. Lyndelse eller fra røgter Hans Pedersen far til Karen, der derved kom til at hedde Karen Hansdatter..

Det er omkring den tid, hvor familienavnet opstår. Før den tid havde man efternavn efter faderens fornavn, som det er tilfældet med Carl Nielsen. Han hedder Nielsen efter sin fader Niels Jørgensen, der så igen hedder Jørgensen efter sin fader, der hed Jørgen.

NCH er 10 år ældre end Carl Nielsen, og de har sandsynligvis opholdt sig samtidigt på egnen, uden at dette skal opfattes som et forsøg på via Carl Nilsen at kaste verdensberømmelse over mine aner. De to familier har kendt hinanden. Iflg. min fjerne slægtning Marlene – tipoldebarn efter NCH, stod Carl Nielsens forældre fadder til et af Karens børn, og Karen var gudmor til mindst to af Carl Nielsens søskende. De var i øvrigt tolv i alt, hvoraf flere døde ret tidligt. Her ser vi igen den store børnedødelighed – og især i de nederste sociale lag.

Hvordan det har været, at være NCH i Nørre Lyndelse på den tid, ved vi ikke, men Carl Nielsen har sat ord på sine erindringer, "Min fynske barndom". Den er vist tillige filmatiseret af Erik Clausen. Den kan give et indtryk af levevilkår på den tid og i det sociale lag. Måske er Carl Nielsens erindringer pyntet og noget positivt fremstillet i forhold til den tids barske virkelighed. Det kan være at Henrik Pontoppidan kommer denne virkelighed, der var dette sociale lags hverdag, tættere i sin novellesamling: "Fra hytterne" fra 1887. Martin Andersen Nexø skildrer ligeledes levevilkårene for småkårsfolk i sin roman "Pelle Erobreren" fra 1906-1910 og romanen: "Ditte Menneskebarn", der netop beskriver den unge pige der bliver gravid, og hvor de, der burde tage ansvaret, svigter. Ikke så få af vores familiemedlemmer er i kirkebøgerne skrevet ind med en fader, der står anført som udlagt barnefader.

Så ved vi ikke meget mere fra Nr. Lyndelse andet end, at Karen Hansen dør den 17. september 1905 i Nr. Lyndelse. KB opslag 132. Hans Hansen dør den 30. marts 1906. KB opslag 58.

Hvornår NCH forlader Nr. Lyndelse ved vi ikke, og vi ved heller ikke hvilken kontakt NCH har haft til barndomshjemmet i Nr. Lyndelse.

Næste gang han optræder i kilderne er i kirkebogen : Odense, Bjerger, Kerteminde, 1852-1891, opslag 227 under vielser.

Han bliver gift den 19. august 1879, og angives at være ungkarl og møllersved samt 24 år.

Bruden er Karen Pedersen og hun er 29 år - altså 5 år ældre end NCH. Det vides ikke om man kan udlede noget af det. Normalt var brudgommen den ældste, og hvor aldersforskellen var stor, fulgte der gerne nogle privilegier med til den yngste, men vi ved ikke, hvordan det er her.

Karen Pedersen er født den 7. februar 1850 i Rynkeby – en anden fynsk landsby, der findes nord for Ullerslev, der så igen findes halvvejs mellem Odense og Nyborg.

Karens forældre er husmand Peder Pedersen (min farfars morfar) samt Kirstine Benediktsdatter (min farfars mormor) født i Ullerslev 1819.

I folketællingen i Rynkeby 1850 angives familiens husstand at være: Peder Pedersen 35 år og gift. Han må så være født i 1815. Kirstine Benediktsdatter født 1819 i Ullerslev. Børn: Peder Pedersen 6 år, Johanne Kirstine Pedersen 4 år og Karen Pedersen født samme år (min farfars mor). Hvordan de to møder hinanden og ender i Kerteminde ved vi ikke. De kommer fra nogenlunde samme sociale lag og har derfor samme baggrund.

Nu er vi i Kerteminde, og det er igen kirkebøgerne vi læner os op ad. KB 1852-1891, Odense, Bjerger, Kerteminde, opslag 227 under vielser. Den 19. august 1879 bliver Niels Christian Hansen 24 år gift med Karen Pedersen 29 år.

Fra sommeren 1879 bor NCH og Karen i Kerteminde, men hvor – det ved vi ikke.

Vi ved at han er møllersvend, og må således arbejde ved en mølle i nærheden af Kerteminde. Der findes en velbevaret mølle i Kerteminde på bakken ved siden af Johannes Larsen museet, men det behøver ikke at være denne. Der var mange møller på landet sidst i 1800-tallet. Folketællinger fra Kerteminde i 1880 og 1890 har ikke givet noget resultat. Det er også en stor opgave, at finde en person i en by af Kertemindes størrelse, når man ikke har andet end by og navn. De kan også have boet på landet, men i Kerteminde sogn. Det er uvist ind til videre.

NCH og Karen får deres første barn i 1880 – en dreng. KB, Odense, Bjerger, Kerteminde, 1853-1891, opslag 154 fortæller at deres første barn Rasmus Peter Hansen bliver født den 26. december 1880 og døbt den 13. februar 1881.

Karen har således ikke været gravid, da de blev gift. Knap to år senere får Rasmus Peter en lillebror – min farfar.

Hans Carl Hansen kommer han til at hedde. Er han opkaldt efter stenhuggeren?

Min farfar fødes den 29. november 1882 i Kerteminde, og døbes den 14. januar 1883 i Kerteminde kirke. KB 1853-1891, opslag 164 fødte.

Karen Hansen f. Pedersen
Min farfars moder.

Niels Christian Hansen
Min farfars fader.

Hvornår disse billeder er fra vides ikke, men ifølge min faster Esther har billederne hængt i min farfars hjem på Døcherlundsvej 51 i Odense.

I 1883 flytter familien fra Kerteminde til Odense.

De direkte årsagerne kendes ikke, men i 1880-erne var der landbrugskrise i Danmark. Måske har omlægninger fra korndrift til mejeribrug gjort det beskæftigelsesmæssigt vanskeligt for en møllersvend. Det, som vi ved, er, at deres 3. barn fødes i Odense.

Det er Anna Kirstine Hansen, og hun fødes 15. juni 1884 i Odense. Det er muligvis en hjemme fødsel, som var det almindeligste på den tid, og familien angives at bo i Sct. Knudsgade 31. Vi må formode, at familien har boet på første sal, og ejeren selv har boet i underetagen, som det var almindeligt med den slags tofamiliehuse. Sct. Knudsgade ligger i det nye kvarter fra midt i 1800-tallet. Dette nye kvarter opstod syd for Odense å, efter de nye broer var bygget især Albanibroen. Barnedåben finder sted den 13. juli 1884 i Sct. Knuds kirke.

Vi ved intet om familielivet i denne periode. Hvad lavede de? Hvordan levede de?

Vi ved det ikke, men det bedste gæt er nok et tidstypisk liv i denne tid og i det sociale lag, som de tilhørte. I kirkebogen angives NCH at være vognmandskarl.

Sct. Knudsgade, Odense.

Sct. Knudsgade 31 som det ser ud i dag.

Næste barn fødes 21. august 1886. Der begynder at tegne sig et billede af en fødsel hvert andet år. Det skal siden vise sig at være et mønster, som min farfar viderefører. Dette 4. barn er Karen Rasmine Inger Hansen – kaldet Inger.

Inger døbes i Sct. Knuds kirke den 19. september samme år. Iflg. Kirkebogen er familien boende i Kongensgade 3. Kongensgade er umiddelbart et lidt finere kvarter, så man kunne gætte, at flytningen er et udtryk for en bedret levestandard og indkomst, men vi ved det ikke. Man flyttede en del rundt i sin by på denne tid, især når man tilhørte arbejderstanden. Små udsving i indkomst, som følge af arbejdsløshed eller sygdom, kunne hurtigt betyde, at man var nød til at finde en billigere bolig.

Kongensgade i Odense.

Kongensgade 3 er det lave hus nr. 2 fra højre.

Samme sted i dag.

I 1888 får NCH og Karen endnu et barn – en pige. Deres 5. barn – Jensine Marie Rasmine Hansen kaldet Marie fødes den 17. august 1888 og bliver døbt i Vor Frue kirke. Familien er flyttet til den østlige del af Odense og bor nu i Sct. Jørgensgade 47.

Sct. Jørgensgade var på den tid et fattigt arbejderkvarter. IFLG: 1,13. *Jo, Sct. Jørgengadekvarteret var et decideret arbejderkvarter, hvor alle var fattige. Der var ikke råd til statussymboler. Alle havde sand på gulvet, petroleumslamper derhjemme og retirade og vandpumpe i gården.*

Vi må formode, at der er sket et eller andet i familien, der har nødvendiggjort, at man flyttede fra Kongensgade til Sct. Jørgensgade.

Sct. Jørgensgade

Næste gang man støder på sikre tegn fra familien er folketællingen 1890 B 0579. Der er familien boende i Nørregade 77 på kvisten. I folketællingen angives familien at være: Niels Christian Hansen (NCH) 35 år og gift hufader og arbejdsmand, født i Nr. Lyndelse. Karen Hansen 40 år gift. Børn: Rasmus Peter Hansen 9 år, Hans Carl Hansen (min farfar) 7år, Anna Kristine Hansen 5 år, Karen Rasmine Inger Hansen 3 år og Jensine Marie Rasmine Hansen 1 år.

Nørregade i Odense set fra Frelsens Krog. Ejendommen på hjørnet til venstre er nr. 79, og bag den ses nr. 77. Den store hjørneejendom på højre side eksisterer endnu og dens naboejendom er den gamle købmandsgård fra renæssancen. Den er revet ned og genopbygget som museum og som Møntergården i Overgade.

Frelsens Krog som det ser ud i dag. Kun hjørneejendommen til højre er tilbage.

Frelsens Krog med Nørregade 79 – 77. Det er huset længst til højre, der er 77.

I 1891 føder Karen for sidste gang. Deres 6. barn en pige er Olga Christine Hansen født den 16. november og døbt i Sct. Hans kirke. Familien bor stadig i Nørregade 77.

Den 10. juni 1894 dør min farfars mor, Karen Hansen. Hun er kun 44 år. Vi ved ikke, hvad hun er død af, men tidens hyppigste dødsårsager taget i betragtning, er hun nok død af en infektionssygdom. Min farfar er kun 11 år, da hans mor dør. Karen begravnes fra Sct. Hans kirke den 15. juni 1894, og iflg. kirkebogen er familien boende i Nørregade nr. 50.

Der stod Niels Christian Hansen så som enkemand med seks børn i alderen fra 13 år til knapt 3 år. Hvad gør man så? Hvad skete der?

Vi ved at NCH senere gifter sig med Oline Juul, der er 10 år ældre end NCH. Oline er født 24. februar 1845. Oline er født i Odense iflg. KB. De gifter sig den 24. november 1895 i Sct. Knuds kirke. KB opslag 105. I denne kirkebog står at læse at Oline er født i Odense af Anna Cecilie Juul. Barnefaderen er landmand Niels Andersen. Oline kommer til at hedde Juul efter sin mor, så der er tale om barn uden for ægteskab. Navnet Juul er et familienavn, som det blev brugt i adelen. Her fik man ikke navn efter sin far, som det var tilfældet i almuen.

Var Anne Cecilie en falden kvinde fra det højere sociale lag, der blev forelsket i en mand under sin stand, men trodsede de gældende regler? Blev Oline frugten af dette kærlighedsforhold? Vi ved det ikke, men litteraturen, der beskriver livet i denne tidsperiode, er fyldt med den slags skæbner. Hvem tænker ikke på Stringbergs ”Frk. Julie”!

Ved brylluppet angives de at bo i Jens Benzonsgade 23 i Odense.

Oline var grønthandler, altså en der kunne forsørge sig selv, så det ser ud til at være NCH, der har fordel af det nye makkerskab.

Hjørnet af Vestergade og Jens Benzons gade 1907.

Jens Benzons gade 34 – kælderen som det ser ud i dag.

Niels Christian Hansen i selskab med sine to sønner
Rasmus Peter og Hans Carl (min farfar)
Billedet må være taget lige omkring århundredeskiftet
1899-1900.